

Vier vuurmiersoorten op de Unielijst invasieve exoten

Jinze Noordijk, EIS Kenniscentrum Insecten

De naam 'vuurmieren' klinkt exotisch, en dat zijn de dieren ook. Toch is er in Nederland wetgeving in werking getreden voor vier van dit soort mieren. We kennen ze alleen van vondsten tussen geïmporteerde goederen en mogelijk zijn ze aanwezig als huisdier bij liefhebbers. Vanaf nu zal daar op een andere manier mee moeten worden omgegaan.

Unielijstsoorten

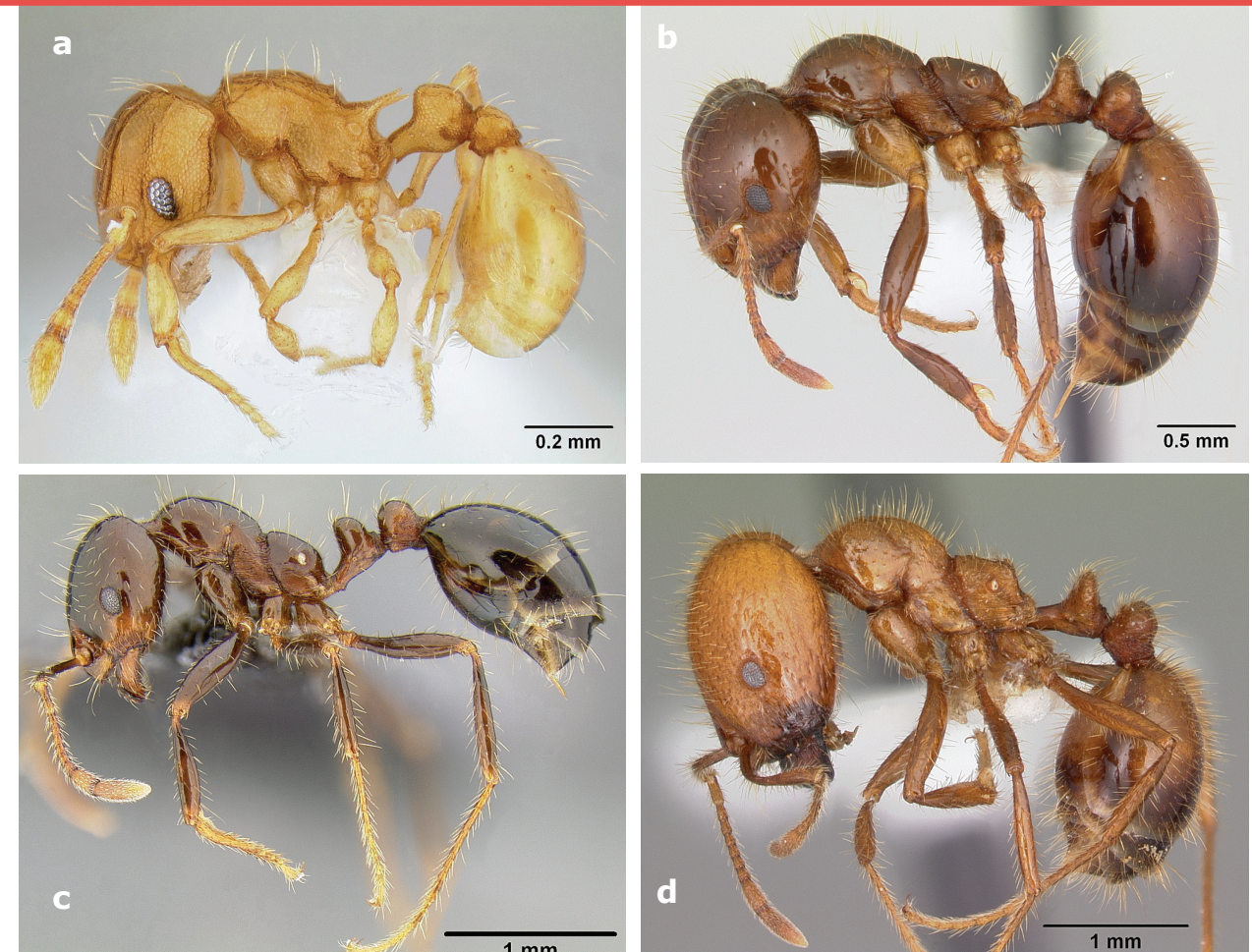
De Europese Unielijst van invasieve exoten somt uitheemse organismen op waarvoor een Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import geldt. Ook zijn EU-landen verplicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen of, als dat niet lukt, zo te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. De lijst bestaat sinds 2016 en wordt geregeld aangevuld, al naar gelang (kennis)ontwikkelingen. In de zomer van 2022 zijn vier mieren op de Unielijst geplaatst: rode vuurmier (*Solenopsis invicta*), zwarte vuurmier (*S. richteri*), tropische vuurmier (*S. geminata*) en dwergvuurmier (*Wasmannia auropunctata*). De plaatsing is niet heel relevant voor ons land. Vestigingen lijken voorlopig niet aan de orde en ook het aantal onbedoeld meeliftende kolonies met goederen is gering.

Door opname op de Unielijst is het nu echter wel noodzakelijk om mieren die aangetroffen worden op geïmporteerde goederen beter te onderzoeken. Tot nu toe stonden er namelijk geen mieren op de lijsten van (fytosanitaire) quarantaineorganismen of anderszins verboden of beschermde soorten. Geïmporteerde partijen met meeliftende mieren konden daardoor in principe gewoon doorgevoerd worden, al zullen in de praktijk de mieren geregeld bestreden of verwijderd zijn. Thans moet er veel meer aandacht zijn voor de identiteit van de mieren om uit te sluiten dat het een van de vier soorten van de Unielijst is.

Er is weinig zicht op, maar mogelijk bevinden de Unielijstmieren zich ook als huisdier bij liefhebbers. Het houden, kweken, fokken, vervoeren, verhandelen, gebruiken of ruilen en vrijlaten van deze vier soorten mieren is niet toegestaan. Voor handelaren geldt dat ze na opname van de soort op de Unielijst

één jaar de tijd krijgen om de voorraad te verkopen. Unielijstsoorten die al in bezit waren, mogen in principe gehouden worden tot de dieren sterven, maar voortplanting mag niet gebeuren. Dit laatste is bij kolonies met meerdere koninginnen (mogelijk bij alle vier de soorten) of klonale voortplanting (komt voor bij de dwergvuurmier) wel mogelijk. Aangeraden wordt dan ook om alle mieren van de kolonie te doden.

Rode vuurmier. (CASENT0106114, foto: Michael Branstetter, van www.antweb.org)

Voorbeelden (alle werksters) van de vier mieren van de Unielijst: (a) dwergvuurmier (CASENT0106114, foto: Michael Branstetter, van www.antweb.org), (b) rode vuurmier (CASENT0178134, foto: April Nobile, van www.antweb.org), (c) zwarte vuurmier (CASENT0171080, foto: Eli M. Sarnat, van www.antweb.org) en (d) tropische vuurmier (CASENT 102967, foto: April Nobile, van www.antweb.org).

De soorten

Waarschijnlijk kan geen van de vier soorten zich in Nederland buiten vestigen. Wel kan dat gebeuren in het zuiden van Europa. In het geval van de dwergvuurmier zijn er al vestigingen op twee locaties in Spanje, één in Zuid-Frankrijk en enkele op Cyprus. In Nederland kunnen alle vier de soorten zich wel (tijdelijk) vestigen in verwarmde gebouwen en daar als plaagdier optreden, hetgeen sinds de opname op de Unielijst leidt tot een bestrijdingsplicht. Drie van de vier soorten zijn inmiddels ook in Nederland aangetroffen tijdens importinspecties en soms in kassen bij nieuw ingevoerde planten. Er is dus sprake van aanvoer naar ons land. Meer informatie over de vier soorten is te vinden in online factsheets, zie hieronder bij Verder lezen.

Determinatie

Mieren zijn heel moeilijk te determineren, vandaar dat hier ook niet verder wordt ingegaan op allerlei detailkenmerken van de soorten. Wel behoren alle vier de soorten toe aan de subfamilie van de knooppieren. Deze worden gekenmerkt door twee knopen tussen het borststuk en het achterlijf en het bezit van een angel. Dit geeft al een aanknopingspunt voor van welke geïmporteerde mieren de identiteit met prioriteit moet worden achterhaald. Bij 'verdachte' mieren kan contact opgenomen worden met EIS Kenniscentrum Insecten, <https://www.eis-nederland.nl/exotischemieren>

Verder lezen

Unielijst. Link: <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

Factsheet rode vuurmier. Link: [klik hier](#)

Factsheet zwarte vuurmier. Link: [klik hier](#)

Factsheet tropische vuurmier. Link: [klik hier](#)

Factsheet dwergvuurmier. Link: [klik hier](#)

